

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre . . .	12 korona
Felévre . . .	6 korona
Negyedévre . . .	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér

MEGJELENIK VASÁRNAP
ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

□ □ Ujvidék, □ □

Petőfi-utca 47. szám.

ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények küldendők.Ilyen közleményeket és megkere-
séseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

A város 1911. évi költségvetése.

II.

Előző közleményünkben szóvátettük a városi tanácsnak azt a cselekedetét, melylyel a város törvényhatósági bizottságának azon határozatát, hogy 12 új közkutat furat, hatályon kívül helyezte, illetve azt végre nem hajtotta.

Nem ütköznénk meg ezen annyira, ha nem éppen a márodiózussa lett vizkérdésről volna szó. Ebben a kérdésben nem szabad tréfiát ismernünk.

Az élet ez esetben is a legjobb tanítómester. Nap-nap után merülnek fel kellemetlen esetek, amelyek a vízhiány folytán állanak elő. Jelenleg a városban kevés közkut van. Egyik kezünk ujjain olvashatjuk el. A közönség óriási hányada a Dunából merített vízzel látja el szükségletét.

Delre László dr. egyetemi tanár, a *Pester Lloyd*-ban közölt általános feltűnést kellett eikkében mutat rá arra, hogy már az első magyarországi kolerabeleget a Duna vize fertőztette meg. Azóta a „Magyarország” hasábjain fejtette ki meggyőző bizonyítékokkal, hogy az előfordult koleraesetek mind a Duna vizétől inficiálódtak.

De nemcsak *Delre László* dr. egyetemi tanár, hanem más kiváló tudósok értenek aziránt egyet, hogy a Duna vize a kolera bacillusok megszámlálhatlan miriádjaival van megfertőzve.

És akkor egy kulturváros viz nélkül marad, mert tán az illetékes közegek kifáradva az eddigi kutatásban, a kényelmesebb Dunavízhez fordulnak.

Ez a kérdés annyira fontos, hogy itt bár csak megemlíteni tartottuk szükségesnek, de arra érdemileg vissza fogunk térni.

Átérve magára a költségelőirányzatra, annak összeállítását összehasonlítva az eddigiekkel, meg kell állapítanunk, hogy az utóbbi 3—4 évben erősen megnyilvánult kívánalmak többé-kevésbé teljesítve lettek és a számvevőség figyelemmel volt az eziránti régi és jogos panaszokra.

A költségelőirányzat most már áttekinthetőbb, noha Náray mester még mindig bravurnak tekinti, ha a bizottsági tagok fejüket törlik azon, hogy a számtani mű-

vészet e labirintusaiban kiismerjék magukat.

De ami igaz, az igaz, igen örvendetes haladást látunk és ha Náray mester 40-ik szolgálati éve nem közelednék oly rohamosan, úgy remény volna, hogy a költségvetés már egyszer olyan lesz, hogy abban legalább — a matematikai professzorok logaritmuss-tábla nélkül is kiismerjék magukat.

A rendes kiadások az 1910. évi 1.005.030— koronával szemben 86.706 korona emelkedést mutatnak, ami főleg a 2 milliós kölcsön törlesztésére, illetve kamataira lesz fordítva, e célra ugyanis 84.000 korona van előirányozva. A rendkívüli kiadások tételei sem akarnak pápábbak lenni a rendes kiadások tételeinél és 27.183 korona emelkedést mutatnak. Ez az összeg a következő célokra lesz fordítva: városszabályozás 16 ezer, népszámlálás 9 ezer korona.

A rendes bevételek, — brávó — 59.452.— korona emelkedést mutatnak és pedig a földbérlet, erdőbevételek, kórházalap és javadalmak utján. A rendkívüli bevételek 18.260 koronával kedvezőbbek, mint az 1910. évben.

Összehasonlítva az 1910. évi eredményt az 1911. költségvetéssel,

1910-ben összes bevételek	11.024.085.— k.
1911. „ „ „	1.101.797.— „
emelkedett tehát a bevétel	77.712.— k.

Az összes kiadás koronákban	
1910. évben	kor. 1.344.015.— k.
1911. „ „ „	1.457.904.— k.
a kiadás tehát emelkedett	k. 113.889.— k.

A községi pótdadó 82%-a vagyont nem csökkentő beruházásokra fordítatik s a mellett a város fejlődése és virágzása mozdíttatik elő.

A pótdadó tehát 70% lesz és Náray mester a híres expozé végén cukros spárgán adja be a mérgezett bonbonokat, amikor megnyugtat, hogy ha nem fejlődünk volna, nem tettük volna meg a megtett beruházásokat, akkor a pótdadó 45% lenne. Hát ilyen dajkamesékkal kár jönni; fejlődni, haladni a korrallal kell, de szeretnők már hallani, hogy *dacára* ezeknek, a pótdadó kevesebb lett.

Ahelyetl felfelé megy, mint borban a gyöngy . . . nem jól teszi.

Attói félünk, hogy 1911-re mégis nem 70%, hanem 100% lesz a pótdadó. Erről legközelebb részletesen.

A parlament munkarendje. Rövid néhány nap múlva ismét megindul a parlamenti munka, jobban mondva most kezdődik csak, mert a vakáció előtti üléselés nem volt egyéb, mint szavazás és fejbólintás a mindenre kész többség részéről. A költségvetés tárgyalása, a szerb kereskedelmi szerződés, a jegybank, no meg főleg a katonaságra és hadi felszerelésre szükséges sok száz millió: mind e fontos ügyek a legközelebbi jövőben várják sürgős megoldásukat. A kormány, élén Khuen miniszterelnökkel vermes reményekben ringatózik és biztosra veszi, hogy nagy és nyugtalanító viták nem lesznek. Derűs jó kedvvel és nagy bizalommal megy a kormány az őszi munka elé, mert ha politikai program nélkül tudott nagy parlamenti többségre szert tenni, hogy kételkedhetnék ennek akarat nélküli többségnek föltétlen engedelmisségében? Bécsnek, az osztráknak minden követelését teljesíteni, szóval vakon behódolni, a magyar nemzet jogos követeléseire pedig fittyet hányni: ez a horvát granicsár magyar nemzeti munkaprogramja. Csakhogy a választások óta a nemzet is felocsudott közömbös-ségből, az ellenzék pedig nem fogja tétlen nézni az ország gazdasági és politikai tönkretételére irányuló törekvéseket.

Közegészségünk.

Irta: Dr. Bognár Oszkár.

Anglia az 1831-33. évi kolerajárványtól megrettenve, erélyes kézzel fogott hozzá a közegészségügyi szervezetének átalakításához és a kor színvonalán álló reformok megvalósításához. Ezen egészségügyi intézkedések eredménye közismert. Angliában Viktória királynő uralkodása alatt az emberi élet átlagos kora 10 évvel lett hosszabb és Angliának ma mintaszerű egészségügyi intézményei, kórházai vannak.

Ugy látszik és szabadon is remélnünk, hogy a mostani magyarországi koleraveszedelem a mi közhatóságainkban és illetékes köreinkben felébresztette annak tudatát, hogy közegészségügyünk terén sürgős reformokra van szükség, hogy ezen a téren sok a tenni

Bogdány és Társa, Ujvidék

II., Rákóczi-ut 66. (Telefon 219.) ☎ Budapest, VI., Dálnok-u. 12. SAJÁT HÁZBAN TELEFON 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatorna és világítási berendező vállalat.

való. Ha a további reformok terén is oly buzgósággal jár el a kormány, mint a mily erélylyel a védekezést megindította, akkor remélhetjük, hogy elavult közegészségügyi szervezetünket ujjal cserélhetjük fel.

Legégetőbb és leggyorsabban orvoslandó seb az *orvoshiány*. Különösen pedig a vidéken tapasztalt orvoshiány szüntető meg legelőszőr. Régi panasz az, hogy amíg városokban sok az orvos, addig a perifériákon igen kevés. Sokszor eltart fél, nem ritkán egy álló nap is, míg a beteghoz orvost lehet előkeríteni. Kellő számu orvos nélkül pedig minden egészségügyi intézkedés illuzórius.

Etéren legsürgősebb teendő a középiskolát végzett ifjúságnak az orvosi pálya felé való terelése. A jogi pálya tényleg tulsufolt, ellenben az orvosnövendékek száma nem éri el azt a mértéket, amint ezt egy 20 milliónyi nemzet orvosszüksége kiváná. A jogi pálya feleslegét kellene az orvosi, illetve közegészségügyi pályára vonzani. Az államnak meg kell ragadnia minden eszközt, amely célra vezet. Ösztöndíjakat, tandíj, vizsgadíj, vizsgamódozati kedvezményeket biztosítson az egyetem az orvosi pályára készülőknek.

A körorvosi hiányt legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy akárhány helyen 5-öd éves orvosnövendékekkel töltik be a körorvosi állomást, mert diplomás pályázó egyáltalán nem akad. Ezen legcélszerűbben úgy lehetne segíteni, hogy a törvényhatóságok, városok, orvosi körök ösztöndíjakat adományoznának, megyebeli, városbeli szegény fiukat közköltsegen kiképeztetnének, kiknek ezzel szemben az lenne a kötelességük, hogy diplomájuk elnyerése után bizonyos ideig az illető törvényhatóságot, várost, orvosi kört tartoznának szolgálni, amint ezt látjuk a katonarvosi ösztöndíjaknál.

Az orvosi oktatás decentralizációja szintén módot nyújtana az orvosi létszám szaporítására. Ma csak két egyetemünk van, ahol orvosokat kiképeznek: Budapesten és Kolozsvárott. Világos, hogy bizonyos foka a jómódnak szükséges, hogy vidéki fiu ezen egyetemeket látogathassa. Nagyon helyes reformnak látszik az is, hogy csak az első két esztendő töltsze az orvosnövendék a két főegyetemen, ellenben a klinikai tárgyakat nagyobb vidéki kórházakban is adják elő, amivel eléretnek az, hogy az illető kórház környékbeli fiatalságának jelentékenyen megkönnyítetik a pálya elvégzése, mivel csak két évet kell Budapesten vagy Kolozsvárott töltenie, a másik 3 évet már odahaza. Sőt az sem jelentene nagy terhet, ha egy nagyobb kórház 8-10 növendéket teljes ellátásban is részesítene. Ez nálunk kissé excentrikus tervnek látszik, de nem kivihetetlen. Angliában az orvosképzés egyenesen a kórházakra van rábizva.

A legutóbb kiadott belügyminiszteri rendeletek mutatják, hogy *köztisztviselési viszonyaink* mily szomorúak. Népiünk nincs annak tudatában, hogy a tisztaság összefügg az egészséggel és hogy az egészség előfeltétele a tisztaság. Hozzá kell szoktatni, ki kell oktatni az alsóbb néposztályt is arra, hogy lakás, élelem, ruházódás terén a köztisztaság követelményeit szem előtt tartsa, amivel már is megtettük a lehathatósabb védekezést mindenféle járvány ellen. A tanítóknak, lelkészeknek feladata első sorban, hogy népszerű felolvasásokkal, előadásokkal megismertessék a néppel azt, ami egészségét fenyegeti, valamint azon módokat, amikkel ezek ellen védekezhetik. Hogy ezen felolvasások, előadások népszerűek legyenek, vetített, esetleg mozgófényképekkel kell illusztrálni, aminek költségeit a törvényhatóság, esetleg község viselje. Ma sajnos az a helyzet, hogy láthatatlan bacilusok elleni védekezést nevet-

Általános
igazság, hogy az emberek
egyenlő
véleményre jutnak, ha
közvetlen
tapasztalataik egyenlőek.
Szerte az egész országban
községenkinti
tapasztalatok bizonyítják
immár, hogy százával és
ezrével keresik fel az uj-
vidéki ártézi gyógyfürdőt,
melynek vize nem
titkos,
hanem valódi és mégis
csodás hatásu és könnyü-
vé teszi a
választást,
hogy pénzünket külföldre
vigyük-e, vagy
követeljük
a szenvedő betegtől, hogy ha-
zájában, Ujvidéken, keressen
betegségére enyhülést.
E fürdő jótékony hatása
mindenkire, tehát a
nőkre is kiterjed.

ségesnek és a fertőtlenítést érthetetlen és felesleges nyügnék tartja a köznép.

A közigazgatási tisztviselők tartsanak szemléket az épületek, udvarok, lakások fölött és ezen alkalmat használják fel szintén oktatásra és jóindulatu felvilágosításra. Magától értetik, hogy első alkalommal ne bírságozjanak.

Gyökeres reformra szorul a *kvalifikációs törvényünk* is. E szerint a jogvégeztségek az a készültség, amely „ápol és eltakar“, amely mindenféle, tehát egészségügyi tisztviselőségre is képesít. Legjobb bizonyíték erre, hogy a belügyminiszterium egészségügyi osztálya élén is — nem orvos — jogászember (!) áll. Okvetlenül kimondandó a minősítési törvény revíziója alkalmával, hogy a belügyminiszterium egészségügyi osztályában orvosi képzettségű tisztviselők alkalmazandók.

Kórházaink is sürgősen átvizsgálandók lennének, illetve a kórházak száma sürgősen emelendő. Ma sajnos úgy állunk, hogy a veszedelem küszöbén határozta el nem egy község, hogy kórházat fog építtetni. Járványkórház pedig minden nagy vidéki városban emelendő, nehogy mint pl. Veszprémben, a veszedelem idején határozzák el járványkórház létesítését.

Mindenesetre örvendetes jel, hogy ezen kérdések közhatóságainkat legalább foglalkoztatják, ami arra a reményre ad jogot, hogy a közel jövőben látni fogunk valamit ezen reformokból.

HIREK.

Kérelem. *Vidéki olvasóinkat, akik a f. é. jul.—szept. III. évfolyamra még nem küldték be az előfizetést, kérjük, hogy az immár esedékessé vált hátralékot mielőbb beküldeni szíveskedjenek.*

Személyi hir. Dr. Balla Aladár e hó 11-én Ujvidékre érkezett, hol barátai és tisztelői látogatásában több napot töltött. Ujvidékről somogy megyei birtokára utazott, melyet nemrég vásárolt.

Törvényhatósági közgyűlés. Vár. törvényhatóságunk jövő hét csütörtökén rendes havi közgyűlést tart, melynek napirendjét a jövő 1911-ik évi költségeloirányzat tárgyalása képezi.

120.000 korona regaléemelés. Lukács László pénzügyminiszter méltányolni kívánván a város azon készségét, hogy Teleki Arvédet Ujvidéken elbukatta és munkapárti férfitu kezére bizta e város sorsát és ennek bizonyítására, — amint megcáfolhatlan forrásból értesülünk, a regalészedési jogért 120.000 koronával kér többet, mint eddig, ami 4-el osztva (mert ennyi az adókulcs) 30° pótdómelkedésnek felel meg. Lukács László emberei ugyanis összegyűjtötték azokat a meggyőző adatokat, amelyeket részben Slezák Lajos, részben Tapavicza György hordtak össze annak idején, amikor a regalé házi kezelése mellett oly ügyetlenül és a város kárára érveltek. Lám a saját fegyvereinkkel ütnek bennünket agyon; a magunk érveivel. Fenét a mi érveinkkel. A Slezákával. Érdemes volt tehát a városnak sietni *munkapártinak* lennie. Elkésett volna, ha lassabban „haladt“ volna? Nagyobb baj akkor se igen érte volna.

Közig. biz. ülés. A közigazgatási bizottság e hó 14-én Matkovits Béla főispán elnöklete alatt rendes havi ülést tartott, melynek tárgyát a havi előterjesztések kepezték.

Lövész
nap, szept.
a 150 m. tá
alkalommal
lövésért: W
Lobenstein
12 25, Burm
— Vasárnap
rendes céllap

Hymen.
Emil és tá
üzletvezetője
urnő bájos
kisasszonyt.

Gyanus
46 éves cse
hasmenés t
szám alatt
meg is halt
egész ideje
és dr. Koda
kezelése ala
hurtot állap
okául, Prof
ség megnyu
colását ren
zelő orvosos

A Kati
sága nagy l
riült s 60 k

Életme
váradi altis
Péter öreg
esett s már-

Az uju
tember hó
a következő
Ráda kávé
Béla 4—4
3—3 kor.,
Dr. Nagy F
Balogh Dez
kor., Hajcs
kor., Lepar
fill., ifj. Ma
mely adom
a bizottság

Dalosi
e hó 11-ér
széssel fog

Egyhá
Niki Jenő P
Mélykutra
martonosi
kesszé kin

Váltóh
lakos, tarto
Radának, r
lyan lakos
segélyző t
de midőn
kiferült a
szék 6 hó
szegedi kir
folytán ker
hagya.

Orszá
A szegedi
20-án szől
bejelentési
lítás négy
és szállók,

Kiállit
dusági Eg
országos b
kiállítás r
ban küldte
és borterm
nek levele
zetet küld
város, szer

Lövészet. A polg. lövöldében múlt vasárnap, szept. 11-én összesen 280 lövés tétetett a 150 m. távol, 5 körű rendes céllapokra s ez alkalommal díjnyertes lőn, még pedig mély lövésért: Witz F. (V), Burmann S., Stoy V., Lobenstein K. (IV); találó lövésért: Stoy A. 12/25, Burmann S. 12/23, Lobenstein K. 8/19. — Vasárnap, szapt. 18-án ugyancsak az 5 körű rendes céllapokra lőnek 150 m. távolba.

Hymen. Fuchs Oszkár, a helybeli Fuchs Emil és társa-féle könyvnyomdai műintézet üzletvezetője elfjegyezte özv. Neupauer Györgyné urnó bájos és szeretetreméltó leányát Mariska kisasszonyt.

Gyanus halálozás. Vilcsek Ferencné Anna 46 éves cseléd csütörtök délután hányás és hasmenés tünetei között Vukovics utca 40. szám alatt megbetegedett és vasárnap reggel meg is halt. Jóllehet az elhalt nő betegsége egész ideje alatt dr. Ofner Mór tiszti főorvos és dr. Koda Sándor ker. orvos személyes gyógykezelése alatt állott, kik idült bél és gyomorhurutot állapítottak meg a betegség és halál okául, Profuma Béla alpolgármester a közönség megnyugtatóására a hulla orvosrendőri boncolását rendelte el, melynek eredménye a kezelő orvosok véleményét mindenben igazolta.

A Kath. Olvasókör múlt vasárnapi mulatsága nagy látogatottságnak örvendő jól sikerült s 60 kor. tiszta jövedelmet eredményezett.

Életmentés. Martinovits és Kolarits péterváradai altisztek e hó 11-én Kamenicáv Dorits Péter öreg embert, aki az uszodából a Dunába esett s már-már elmerülőben volt, kimentették.

Az ujvidéki szervezett munkások f. é. szeptember hó 11-én megtartott szüreti multságán a következő fölülfizetések folytak be: Osztójits Rádár kávé s 7 kor., Schönberger Károly, Krausz Béla 4—4 kor., Farkas Mór, Lauterer Jakab 3—3 kor., Dr. Micsatek Lajos, Vujkovits János, Dr. Nagy Ferenc, Gerner Mihály, Hölzl Simon, Balogh Dezső 2—2 kor., Kisztnér Nándor 1 kor., Hajcsunk Illés, Hajós testvérek 1:20—1:20 kor., Lepar Lajos 80 fill., Csauth Lőrinc 40 fill., ifj. Maczek György, Hozke 20—20 fill., mely adományokért ezuton mond köszönetet a bizottság.

Dalosok kirándulása. Az ujvidéki Frohsinn e hó 11-én Rumára rándult ki s ott nagy tetszéssel fogadott dalestélyt rendezett.

Egyházmegyei hír. Farkas Károly Miskére, Nikl Jenő Péterrévére, Mészáros Pál Péterrévéről Melykutra küldetett káplánnak. — Erdős Gyula martonosi káplán a honvédséghez katonai felkesszé kineveztetett.

Váltóhamisítás. Boskov István zsabylai lakos, tartozása fejében váltót adott Czvetics Radának, melyre azonban Blagojev Lázár zsabylai lakos nevét hamisította rá. A zsabylai szerb sepélyző takarékpénztár leszámította a váltót, de midőn lejáratkor Blagojevnek bemutatta, kiderült a hamisítás. Az ujvidéki kir. törvényszék 6 hónapi börtönre ítélte Boskovot s a szegedi kir. ítélő tábla, hová az ügy felebbezés folytán került, a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

Országos szőlő- és borkiállítás Szegeden. A szegedi gazdasági egyesület e hó 25. és 26. án szőlő- és borkiállítást rendez, melyre a bejelentési határidő szeptember 18-a. A kiállítás négy csoportra oszlik: hegyvidéki borok és szőlők, homoki borok és szőlők.

Kiállítás Temesváron. A Temes vm. Gazdasági Egyesület f. október hó 15—18-án országos baromfi, bor és helyi jellegű tengeri kiállítást rendez, melynek tervezetét a napokban küldte meg az ország baromfitenyésztőinek és bortermezőinek. A kiállítás iránt érdeklődőknek levelezőlap megkeresésére kiállítási tervezet küld a gazd. Egyesület (Temesvár, belváros, szerb u. 2.)

A magyar posta leleményessége a következő nem mindennapi esetből tűnik ki. Egy délvidéki városban lakó ügyvédnek levelet akart küldeni egy kliense, de az ügyvéd neve sehogy sem jutott eszébe. A következő címzéssel küldte el a levelet: „Ügyvéd urnak, két fia van.“ Ezután jött a város neve. A posta kitudakolta, hogy melyik ügyvédnek van két fia és a levelet késedelem nélkül kézbesítette.

Az ecetsav. Az ország különböző vidékein legújában tömegesen fordultak elő ecetsavmérgezesek, amelyek között több halálos kimenetelű is volt. Erre való tekintettel az ecetsavgyárosok egyesülete azt kérte a belügyminisztertől, hogy tiltsa meg a 14 százalékot meghaladó ecetsav forgalomba hozatalát mert az alkalmas arra, hogy mérgező hatást gyakoroljon a szervezetre. A belügyminiszterium közegészségügyi osztálya már a legközelebbi rendeletben kívánja szabályozni az ecetsav forgalomba hozatalát.

Vértesi Károly könyvei és beszédeinek jegyzéköt tartalmazó füzet jelent meg a napokban, mely nemcsak a kitünő író és szónok könyveit és beszédeit sorolja fel, hanem azonkívül a műveiről fővárosi és vidéki lapokban megjelent bírálatokat is tartalmazza. Vértesi 1871-től 1910-ig terjedő írói és szónoki szerepléséről 103 fővárosi, 161 vidéki és 4 külföldi lap emlékezett meg.

T. olvasóink figyelmét felhívjuk Wachtl Imre kádár mai hirdetésére. A mai borszük világban jól esik megbízható borszerzése forrást találni. Wachtl Imre, aki hosszabb időt töltött nagy uradalmi pincékben, a borkezelésnek úgy elemi mint gyakorlati ismereteiben jártas és pincéiben elsőrangú bortermelektől vásárolt óborokat tart készletben.

Látott már ilyen gyorsaságot?

■ Tegnap szinte holtbeteg voltam; rettentően köhögtem; nehezen lélegzettem, fájt a nyakam és nehezen nyeltem. És ma minden elmúlt, vége. És hogyan? Egyetlen doboz valódi Fay-féle szodeni ásványpasztillától, a melyet 1 korona 25 fillérért vettem a gyógyszerárban, elmúlt szörnyű betegségem.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV. I. Grosse Neu-Gasse 17.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Politikai főmunkatárs **Medvezky Imre.**
Laptulajdonos: az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Ügyes segéd a férfidivat szakmában,

ki a szerb, horvát, német s magyar nyelvet bírja, felvétetik október 1, vagy 15-én **Vilim Vogelnél, Eszék** I. hová kimerítő ajánlat fényképpel intézendő. (Nem szegedre segédet keresek.)

FUVARLEVELEK

felülvizsgálását, a helytelen fuvardíjtelek alkalmazása által beszédett **díjtöbbletek visszareklamálását, hiányzó és megsérült küldemények, továbbá határidőkéselelmekből eredő kártérítések** kieszközölését, a legjutányosabb feltételekkel és legpontosabban eszközli:

„Délmagyarországi fuvarlevél felülvizsgáló és visszakereseti iroda“

hat. eng. fuvarlevél felülvizsgáló cég
Ujvidéken, Eötvös-tér 2. Postafiók 15. szám.

Lecke-órák.

Az elemi és polg. isk. gimnáziumi tantárgyak, valamint szépírás, könyvvitel, német és francia nyelvismeretek alapos tanítására, ill. előkészítésre ad mérsékelt honorárium mellett lecke-órákat

Maislis R., ny. állami tanító.

Arany-u. 3.

Eredeti szerémi hegyi

BOROK

eladása 50 litertől felfelé

hordókban és palackokban.

Kész új hordók forrázva
állandóan raktáron vannak.

Wachtl Imre kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám.

(saját házában).

Árverési hirdetmény.

Alulirt dr. Várnay Ernő ujvidéki kir. közjegyző közhírré teszem, hogy Varga János petrőczyi lakos megkeresése folytán Fejdi György petrőczyi lakos veszélyére a Petrőczön Varga Pál házában (Drozd-utca) elraktározott körülbelül 30 mm. fehér morzsolt kukoricát **Petrőczön 1910. szeptember 20-án délelőtt 9^h órakor** Varga Pál házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladom.

Ujvidék, 1910. szeptember 12-én.

Dr. Várnay Ernő kir. közjegyző.

Tyukszem és lábizzadásban szenvedőknek!

„MAGNIFIK“

feltétlen biztos hatású tyukszemirtó 5—6 bekenés után a tyukszem kipszutul. **Ára korona 1.50.**

„CONTRASUDOR“

feltétlen biztos hatású ásványpor láb vagy egyéb testrészi izzadás ellen. **Ára korona 1.—.**

Egyedüli képviselő Ujvidéken

Weisz Vilmos cipőárúház tulajdonos **Ferencz József-tér 3. (Wagner palota).**

Egyben ajánlom dusan felszerelt

Amerikai, angol és Kobrak-cipő raktáramat.

Hygienikus gyermekcipő osztály.

Szolid kiszolgálás szabott árak mellett.

736. sz. 1910. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírósnak 1910. évi Sp. IV. 255/3 számú végzése következtében dr. Klein Mátyás ügyvéd által képviselt Guba és Fazekas javára 734 K 50 fill. s jár. erejéig 1910. évi augusztus hó 18-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 972 K-ra becsült következő ingóságok, u. m. két csikó, egy kocsí, gazdasági eszközök, egy kerékpár, 17 mm. buza, 10 mm. zab és egy tized mérleg nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbírósnak 1910-ik évi V. 3352 számú végzése folytán 734 K 50 fill. tökékövetelés, ennek 1910. évi május hó 19. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 128 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Sajkásszentiván községében a 63. számú háznál leendő megtartására 1910. évi szeptember hó 27-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Titelen 1910. évi szept. hó 13-án.

Rex. kir. bír. végrehajtó.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó eszmesztésképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz.
Kiváló eszköz erre

a mohai „ÁGNES” forrás

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús széntartalmánai fogva nemcsak biztos óvszer fetőző elemek elleo, hanem a benne fogtalt gyogysóknál fogva kitünő szere a legkülönfélebb gyomor, légső és húgyszervi betegségeknek.

Kedvelt borviz.

Főraktár Ujvidéken: Dietzgen Imre fia fűszerkeresk. cégnél. 11-20

BERGER RIZZI gépirói, könyvviteli és gyorsírói

■■■ SZAKISKOLÁT NYITOTT, ■■■
mely minden hó 1-én és 15-én kezd az illető tanfolyamot, még pedig szigoruan szakképzett, lelkiismeretes és célszerű vezetés mellett.

A legujabb rendszerű írógépek!

A gépirás tanfolyama 2 hétig, a könyvvitelé és gyorsírásé 4 hónapig tart. Oktatás nyerhető a német nyelvben is
DIAK: a gépirás egész tanf. 20 kor., könyvviteli 12 kor., gyorsírói 10 kor., a német nyelvi 8 kor. havonkint. Bővebb felvilágosítás és jelentkezés Hán-utca 5. sz.

Tanulmányutamról

Berlinből visszatérvén, van szerencsém a m. t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a legujabb modelleket tanulmányoztam s azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb izlésnek is meg tudok felelni. — Augusztus 15-e óta műtermem a legjobb munkaerőkkel ellátva és nyitva van. — További szives pártolást és bizalmat kér teljes tisztelettel

WEITH HERMANN

1-6. Ujvidék, Rákóczi Ferencz-ut 28.

Butorvevők!

Szives figyelmüket felhívjuk a HUNGÁRIA kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger és Léderer

— GYÁRTMÁNYAIRA —

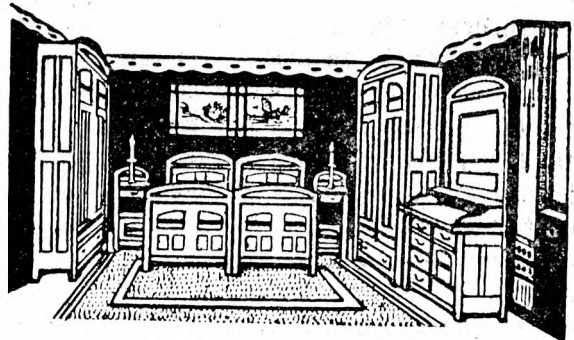
UJVIDÉK, a gázgyárral szemben.

Hungária-butorok:

csakis elsőrendű száraz-fából készülnek.

Hungária-butorok:

szolidan, izlésesen és finoman vannak kidolgozva.

Hungária-butorok:

ennek folytán nem viselik magukon a tömeggyártás bélyegét, hanem szépek és tartósak.

Hungaria-butorok:

olcsóak, mert nem kell érték sem fuvar! sem csomagolási költséget fizetni mint a távollevő gyárakból érkező butoroknál és nem rongálódnak a szállítás alatt.

Hungária-butortminden vevő az eredeti gyári áron kaphat
Schönberger Lipót és Fia ujonnan berendezett és új választékkal felszerelt butor-kereskedésében mint a**Hungária kiviteli tömörfa butorgyár****Schönberger és Léderer cég**

helyi lerakatánál, Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 7. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a helybeli Grand Hotel Récei szálloda

éttermét, sörcsarnokát és vigadóját

bérbe vettem és szeptember 1-én átveszem.

Bel- és külföldi elsőrangú szállodákban mint konyhafőnök nyert tapasztalataim révén, azon kellemes helyzetben leszek, hogy a t. c. közönség legkényesebb izlését is kielégíthetem és üzletemet a mai modern igényeknek teljesen megfelelően vezethetem.

Helyiségeim kisebb és nagyobb társasvacsorákra, lakodalmakra, összejövetelek és bálókra a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

A t. c. közönség nagybecsű támogatásáért esedezve, maradtam

kiváló tisztelettel

LÁNG JÁNOS.

Izletes ongha, Kitünő italok és figyelmes kiszolgálás,
Abonensek házbán és házon kívül elfogadtatnak.

Hirdetések

felvétetnek a lap kiadóhivatalában és Friedmann Sándor nyomdai műintézetében Rákóczi-ut 11. sz.